

Big Bend Poets Şiir Okuma Etkinliği Konuşması

Ali F. Bilir

Değerli arkadaşlar, değerli edebiyat ve şiir dostları,

Öncelikle, konuk konuşmacı olduğum bugünkü şiir okuma etkinliğine katıldığınız için hepinize yürekten teşekkür ediyorum. Birçok Türk ve Türk dostu arkadaşımız buradalar. Ne güzel bir birliktelik, hepinize hoş geldiniz diyorum.

Etkinliği düzenleyen “Big Bend Poets”in değerli yönetimine; sanat çalışmamda bana hep destek olan aileme, kendisi de bir yazar olan eşim Saadet’e, oğlum Kuzey ve gelinim Tanla ve kızım Defne’ye; derneklerine üye yaparak beni onurlandıran “Florida Eyaleti Şairler Derneği”ndeki şair dostlarıma teşekkür ediyorum...

Değerli başkanımız şair Michael Carducci’ye geçmiş olsun dileklerimizi iletiyorum buradan.

Değerli konuklar, bugün 10 Kasım!.. 10 Kasım’ın Türkler için ayrı bir önemi var. Modern Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk’ün ölümünün 71. yıldönümü bugün. Onun, “Yurtta barış, dünyada barış!” özdeyişiyile duyurduğu barışçı bakışını önemli buluyorum ve onu saygıyla anıyorum.

Biz Türkler ülkemizi tanıtırken çoğunlukla, “Doğu ile Batı arasında bir köprü” olduğunu söyleriz. Ve bunu övünçle yaparız. Bu sözdeki “köprü” imgesi, yalnızca bir coğrafi bölgeyi değil, metafor olarak bir kültürü de simgelemektedir. Gerçekten de Türk kültürü incelendiğinde, beslendiği kaynakların zenginliği ve çeşitliliği hemen fark edilir. Bu kültürün, tarihi çok eskilere dayanan Orta Asya, Arap, Fars, Yunan, Roma ve Anadolu gibi uygarlıkların kültürleriyle yakın bağı vardır.

Kültürle ilintili olarak ülkemizde özgün ve zengin bir edebiyat geleneğine sahip olduğumuzu da belirtmeliyim. Özellikle, binlerce yılın içinden süzülerek gelmiş ve bugünkü modern dünya şiiri ile akrabalık bağı olan özgün bir Türk şiirinden söz edebiliriz. Halk şairlerimiz Karacaoğlan, Yunus Emre, Pir Sultan; Tasavvuf şairimiz Mevlana Rumi; modern şiirimizin öncüsü Nazım Hikmet ilk aklıma gelen adlar... Türk şair ve yazarları kendi edebiyatımızın yanı sıra Batı edebiyatını da yakından izler. Homeros, Rilke, Ritsos, Eliot, Kafka, Camus, Puşkin, Chehov, Oktavia Paz, Marquez, Hemingway, Sainbeck, O. Henry... şu an anımsadıklarım...

İzin verirseniz şiirle ilgili düşüncemi de kısaca paylaşmak istiyorum sizlerle:

Katıldığım şiir etkinliklerinde bana en çok “Şiirin tarifinin ne olduğu?” sorulur. Bu soruya bugün de, “Şiirin tanımı yapılabilsen, dünyanın her yerinde tek çeşit şiir yazılırdı,” yanıtını verebilirim. Benim anlayışıma göre şiir, yalnızca kurallarla ve bilgiyle yazılan bir edebiyat türü değildir. Yaşamın içinde, insan gerçekliğini şiir diliyle, imgelerle, okuyana duyumsatan, onu etkileyen bir yaratmadır. Şiirin etkileme gücü, dile getirdiği insan gerçekliği yanında kullanılan şiir dilinin özgün büyüğünden kaynaklıdır bana göre. Metaforlar, yoğunlaştırma, ses, ritim şiirin etkileme gücünü arttıran öğelerdir... Özgün, güzel şiirler, başta psikoloji ve felsefe olmak üzere başka disiplinlerden de beslenerek derinleşir.

Bizim ülkemizde günlük yaşamda da, şiirin hep saygın bir yeri olmuştur. Örneğin, gençlerin birbirine gönderdiği aşk mektuplarında mutlaka bir şiir bulunur. Evinden uzun süre çok uzakta kalanların, sevdiklerine gönderdiği mektuplar, mutlaka bir şiirle noktlanır. Bu da bana, şiirin hem yazan hem okuyan için, insan ruhunu kötülüklerden arındıran bir büyü olduğu düşündürür.

Ben, şiir yazarken duyduğum o büyük mutluluğu hiçbir şeye değişmeyeceğimi de söylemeliyim...

Şiirlerimi okumaya geçmeden önce, şiir çevirisi konusundaki düşüncemi de paylaşmak istiyorum sizlerle. Daha önce, şiir dilinin konuşma dilinden farklı ve kendine özgü bir sözdizimine (syntax) sahip olduğunu belirtmiştim. Şiirin çok katmanlı yapısı da eklendiğinde şiir çevirisindeki güçlüğü daha iyi anlayabiliriz. Bütün zorluklarına karşın yazınsal yapıtların başka dillere çevrilerek okura ulaştırılması gerektiğine de yürekten inanıyorum. Çevirisi yapılmasa kendi dilimizin dışında yazılmış o güzel, değerli yapıtlara nasıl ulaşabilirdik? Hemen belirtiyim, ben de günümüz Amerikan şiirini yakından tanıma ve onu Türk okurlarına da tanıtmaya çabası içindeyim. Okuduğum beni etkileyen şiirleri gelinim Tanla ile birlikte Türkçe'ye çeviriyoruz.

İzin verirseniz sizleri, şiir kitabım "Migration Ballads" hakkında da kısaca bilgilendireyim. İlk adımda, ülkemde yayımlanan "Göç Türküsü" ve "Güz Anımsamaları" adlı şiir kitaplarım kendisi de bir yazar olan yakın arkadaşım Mehmet Ali Sulutaş tarafından İngilizce'ye çevrildi. Teksas-Austin'de Plain View Press Yayınevi'nin editörü olan Susan Bright kitabı, poetik düzenlemesini yaparak yayımlayabileceğini belirtti. Son aşamada, Türk Kültür Bakanlığı, bakanlık tarafından oluşturulan seçkin bir kurulun incelemesinden geçen şiir kitabımın yayımlanması yönünde maddi destek verdi. Kitap geçen yıl Mayıs ayında yayımlandı...

Küçük bir anımı paylaşarak konuşmamı sonlandıracağım: Üniversite öğrencisi olduğum 1967 yazında, İngiltere'deki bir gençlik kampına çalışmaya gitmiştim. Orada tanıştığım bir İspanyol arkadaşşımdan, İspanyol şair Garcia Lorca'nın şiirlerini dinlemiş ve büyülenmişim. Bu olay beni çok düşündürdü. Şiirin yalnızca bir anlam iletme aracı olmadığını anladım. Şiirin büyüsunü sağlayan o ses ve ritimsel düzenlemenin ayırdına o zaman vardım. Daha çok bu nedenle şiirlerimi kendi dilimde, Türkçe okumak istiyorum sizlere. Hemen ardından kızım Defne, İngilizce çevirilerini sunacak.

Dinlediğiniz için yeniden teşekkür ediyorum.